

VII. PREDIKATIE.

OVER HET BEGIN VAN JEZUS LIJDEN IN DEN HOF GETHSEMANE.

MATTHEUS XXVI: 36—38.

Toen ging JEZUS met hen in eene plaats, genaamd Gethsemane, en Hij zeide tot de discipelen: zit hier neder! tot dat Ik henen ga, en aldaar zal gebeden hebben. En met Hem nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedeüs, begon Hij droevig en zeer beängst te worden. Toen zeide Hij tot hen: Mijne ziels is geheel bedroefd tot der dood toe! blijft hier en waakt met Mij!

Het was eene zeer opmerkelijke taal van den Apostel Paulus, die Hij eens schreef aan de Joden, Hebr. II: 10, *het betaamde Hem, om welken alle dingen zijn, en door welken alle dingen zijn, dat Hij vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den Oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zoude heiligen.* Hij spreekt hier van God den Vader, als den grooten Schepper en Onderhouder van alles; die alle dingen gemaakt en voortgebragt heeft, om zich zelfs wille en tot openbaring van Zijnen Goddelijken luister, eere en heerlijkheid. Dien God en Vader vertoont hij ons hier in Zijne groote barmhartigheid en oneindige menschenliefde, als genegen om vele kinderen en geloovigen, die Hij van alle eeuwigheid tot vaten van Zijne grondelooze genade heeft uitverkoren, in de heerlijkheid in te leiden, en deelgenooten te maken van de hemelsche gelukzaligheid; doch niet anders evenwel, als overëenkomende met Zijne geduchte deugden en volmaakt-heden; want, zou die inleiding van vele geloovigen en

uitverkorene kinderen in de hemelsche heerlijkheid en gelukzaligheid geschieden, *het betaamde Hem* zegt Paulus; dat is, het kwam over een met Zijne deugden van regtvaardigheid, heiligheid en waarheid, dat Hij den Oversten Leidsman van dier kinderen zaligheid, namelijk den Heere Christus Zijnen Zoon, door lijden zoude heiligen. De Apostel wil, met dit zijn zeggen, in het gemeen niet anders te kennen geven, als dat God de Vader onmogelijk den uitverkoren zondaar heeft kunnen ontslaan van de straffe der zonde en de verdoemenis, en hem in de hemelsche heerlijkheid en gelukzaligheid inleiden, zoo niet Zijn Zoon, de Heere JESUS CHRISTUS, tot genoegdoening aan Zijne geschondene gerechtigheid die straf onderging; en door alles te lijden, wat die uitverkoren zondaar verdiend heeft, tot diens zondaars Zaligmaker en Verlosser, gelijk als van Hem, Vader aangesteld en geheilgd wierd. Hierom is het dan ook waarlijk bij de uitkomst gebleken, dat de Vader den Heere CHRISTUS, Zijnen Zoon door lijden heeft geheilgd; Hij lag Hem het zware en smartelijke Borg-lijden, gelijk als op de schouders, eischende van Hem, dat Hij dat tot verlossing van den uitverkoren zondaar geheel zou uitdragen en ondergaan. Hij deed, volgens Jes. LIII: 6, *aller der uitverkorenen ongerechtigheden op Hem aanloopen*. Daartoe heeft de Zoon moeten lijden al dien tijd, dat Hij hier op aarde verkeerd heeft, van zijne geboorte af en vervolgens tot Zijne mannelijke jaren toe; Zijn geheele leven was niet anders dan eene aanëenschakeling van smarten en ellenden. Maar bijzonder evenwel is dit lijden eerst regt en terdeeg begonnen in den aller laatsten tijd van 's Heilands leven; in de laatste dertien of veertien uren, die Hij als een sterfelijk mensch hier beneden door bragt; toen is Hij eerst regt van den Vader door lijden volmaakt geworden; in den Hof Gethsemane was het, dat dit smartelijk en droevig lijden van den Zoon Gods eerst met nadruk begon; toen kwam eerst het regte uur Zijner benaauwdheid; toen wierd Hij eerst terdegen een *man van smarte en verzocht in krankheid*; toen drukte de gansche last van

Zijns Vaders toorn , tegen de zonden ontstoken , Hem dermate zwaar en smartelijk , dat hemel en aarde Hem veel te naauw en te bang vielen , en het klamme zweet Hem als druppelen bloeds van het ligchaam affiep. O ! toen was het lijden van Gods Zoon , waardoor Hij tot Leidsman van der uitverkorenen zaligheid van den Vader geheiligd wierd , zoo boven mate zwaar en geweldig , dat Hij het voor zijne discipelen niet magtig was te verbergen ; maar voor hunne ooren gansch bewegelijk uitriep , *dat Zijne ziele nu geheel bedroefd was tot der dood toe*. En waartoe langer voorrede ? Van dit allersmartelijkst lijden van den Heere jesus in den hof Gethsemane , zullen wij heden in dit morgenuur naar orde moeten handelen. De reize te voren beschouwden wij met malkanderen , hoe de Heiland in den nacht met elf van Zijne discipelen na het zingen van den Paasch-lofzang uit de stad Jeruzalem ging over de beke Kedron naar den Olijfberg , en wateenzonderling en merkwaardig gesprek Hij , als toen over weg wandelende hield met Zijne discipelen , en voornamelijk met Petrus , aangaande de aanstaande ergernis , die zij nog in dezen nacht allen te zamen aan Hem zouden nemen , hun die nadrukkelijk voorzeggende met al de redenen , die daarover tusschen Hem en Petrus en de andere discipelen voorvielen , waarvan dit het slot was , dat de Heiland aan Zijne zijde volstandig bleef bevestigen , dat al de discipelen nog in dezen nacht aan Hem zouden geërgerd worden , en Petrus Hem zelfs driemaal achter een zou verloochenen , en de discipelen , en inzonderheid Petrus , zulks volstandig bleven tegenspreken , doende de duurste betuigingen , van dat zij zich aan deze misdaad nimmer zouden schuldig maken ; maar Hem hunnen Heer en Heiland , wat er ook gebeurde , getrouw en standvastig zouden blijven aanhangen. Nu , de uitkomst zal wel gaauw ontdekken , wat er van de zaak was , en wie in dit geval de waarheid aan zijne zijde had ; de Heere jesus of Zijne discipelen. Ondertusschen gaat de Evangelist Mattheus vast met zijn verhaal voort , aanteekenende , hoe de Heiland dit gesprek

met Zijne discipelen gesindigd hebbende, hier nu in den nacht met hen kwam tot digt aan den Olijfberg; hoe Hij aldaar met hen tred in een zeker hof, genaamd Gethsemane, en op wat wijze Hij in den hof Zijn Borg-lijden op de allersmartelijkste wijze begon aan te vangen met al de omstandigheden, die daarbij voorvielen. Komt aan, mijne Vrienden! de geheele geschiedenis van 's Heilands lijden verdient wel, dat zij van alle ware liefhebbers van Hem met eene ongemeene aandacht en teedere gemeedsbeweging worde aangehoord; maar inzonderheid verdient zulks dit onderhanden zijnde stuk, dat wij heden zullen moeten beschouwen. O! hier in Gethsemane zullen wij den Heere jesus zien, in het zwaarste van Zijn lijdën, als een worm en geen man! de gansche last van Gods toorn zal Hem hier tevens dermate drukken, dat Hij er bijkans onder bezwijken zal. Wij zullen dien beminden Zaligmaar zien tot der dood toe bedroefd en benaauwd, zoodanig, dat van angst en verlegenheid Hem het klamme doodzweet, gelijk als druppelen bloeds, tappelings van het lijf stroomde. Naarder lijdën, vreeselijker smarten zult gij nooit gehoord hebben Toehoorders! en daarom, is er iemand onder u, die waarachtige liefde voor den Heere jesus heeft in zijne ziel, die hoore dit Zijn allerdroevigste en benaauwdste lijdën in Gethsemane heden aan met heiligen aandacht en ontroering van zijn hart! En Gij, Heere jesus! roer heden de tong van uwen geringen dienstknecht, die van dit uw allerbitterst en smartelijkst lijdën spreken zal, krachtig aan met eene kole van uwen heiligen altaar! Amen.

De geschiedenis die ons heden te verhandelen staat, verdeelt zich bekwamelijk in drie deelen. (1) Het eerste behelst 's Heilands intrede in den Hof Gethsemane, en de schikking die Hij deed onder Zijne discipelen, hun belastende aldaar neder te zitten en Hem te wachten; terwijl Hij met drie van hen dieper in den Hof ging, om in stilte te gaan bidden. (2) Het tweede vervat Zijn doodelijk en benaauwd ziele-lijdën, dat Hem aldaar in den

Hof overkwam. En (3) het derde besluit in zich het ernstige en verlegen verzoek, dat de Heiland aan Zijne drie met zich genomen discipelen deed, van toch in deze ure Zijner doodelijke benaauwdheid bij Hem te blijven en met Hem te waken.

Om dan tot het eerste stuk te komen; de Heere JESUS ging hier in den nacht met Zijne elf discipelen dan, zoo al zachtkens wandelende over de beke Kedron naar den Olijfberg; en over hunne aanstaande ergernis en struikelsting met hen sprekende, zoo als wij laatst gezien hebben, kwam Hij eindelijk nabij den Olijfberg, alwaar Hij, volgens het verhaal van Mattheus *met hen ging in eene plaats genaamd Gethsemane*. Dat Mattheus hier *eene plaats* noemt, dat noemt Johannes Kap. XVIII: 1 *een hof*, schrijvende: *Jesus dit gezegd hebbende, ging met Zijne discipelen over de beke Kedron, daar een hof was*. Daar JESUS met Zijne discipelen hier inging, was dan *een hof*, dat is, eene hoeve of hofstede, eene buitenplaats, die aldaar op het land was aangelegd; het zij tot vermaak, het zij tot voordeel om aldaar boomgaarden te kweken en van dezelfde vruchten te trekken, gelijk men zoo nog hedendaags onder ons ook zoodanige hoeven en buitenplaatsen heeft, en tot vermaak en tot voordeel. Mattheus noemt dezen hof eene *plaats*; een woord, dat niet slechts in het gemeen eene plaats beteekent; maar ook in het bijzonder eene lustplaats of hofstede, buiten op het land; hoedanige hofsteden bij ons ook nog hedendaags plaatsen of buitenplaatsen genaamd worden. Zoo zetten het onze taalmannen over door een' *akker* Hand. I: 18, door een' *landhoeve* Hand. XXVIII: 7. Deze hof was dan hier, om kort te gaan, ook zoo eene landhoeve of hofstede, die buiten de stad Jeruzalem was aangelegd, over de beek Kedron, digt aan den Olijfberg; het zij vermakelijks-halve van eenig gegoed man te Jeruzalem; het zij om daar, gelijk het waarschijnlijkste is, voordeelen van te trekken. Zoo een landhoeve dan was hier, en die droeg naar de aanteekening van onzen Evangelist, den naam van *Gethsemane*. Het is be-

kend, dat bij ons aan meest alle buitenplaatsen bijzondere namen gegeven worden, aan welke men die kan kennen en van anderen onderscheiden. Het schijnt nu, dat die zelfde gewoonte ook al heeft plaats gehad, oudtijds bij de Joden, dat men daar ook al aan landhoeven en hofsteden of buitenplaatsen zekere namen heeft gegeven, om ze van anderen te kunnen onderkennen. Wat hiervan zij, deze landhoeve of buitenplaats had althans een' bijzonderen naam, zij wierd geheeten *Gethsemane*. Over de afleiding, samenstelling en beteekenis van dezen naam *Gethsemane*, zijn het de taalkundigen gansch niet eens; doch om ons in dit verschil, als van weinig vrucht, op den predikstoel niet in te laten, zijn wij van oordeel, dat zij het best gevat hebben, die stellen, dat *Gethsemane* is te samen gesteld uit twee Hebreeuwsche woorden, namelijk *gath* of *geth*, eene pers; en *semen*, olie; zoo dat *Gethsemane* in onze taal dan eigenlijk zoo veel zegt als eene *olie-pers*, daar de olijven in geperst worden, om er de olie uit te trekken; endus zal de reden van deze benaming dan waarschijnlijk geweest zijn, om dat in dezen hof vele olie-persen waren, daar men de olie in maakte van de vruchten der olijfbomen, die in dezen hof wiessen, als zijnde gelegen aan den voet van den olijfborg, die alleen wegens de groote menigte der olijfbomen, zoo als wij laatst zagen, alzoo genoemd wierd. Ik zou er dan haast niet aan twifelen, of deze hof is eigenlijk eene olie-perserij geweest, daar eene groote menigte van olijfbomen wies, en daar de olie uit de olijven geperst wierd; gelijk dusdanige olie-perserijen dan ook nog hedendaags gevonden worden in die landen en gewesten, als in Portugal, Spanje en elders, daar de olie van de olijven van daan komt. En dus droeg deze hof hier dan niet ten onregte, den naam van *Gethsemane* of *olie-pers*. Dit heeft sommigen aanleiding gegeven tot deze aardige en zoete zinspeling, dat de Heere Jezus daarom mogelijk dezen hof *Gethsemane* verkoren heeft, om in denzelven. Zijn smartelijk lijden te beginnen, dewijl dit best over een kwam met den aard

en natuur van dit Zijn lijden; Hij moest hier, volgens Jes. LXIII: 3, de pers treden van Zijns Vaders toorn en verbolgenheid; waar kon Hij dat gevoegelijker aanvangen te doen dan in dezen hof, daar men de olie uit de olijven perste, en welke dienvolgens een zeer zoet afbeeldsel was van 's Heilands zware Borg-lijden. Dooh wat hier van zij Aandachtigen! de zinspeling is wel niet onwaardig; maar wij laten die in opzigt van den grond daar zij op steunt in hare waarde, en gaan liever met Mattheus over, om den draad der geschiedenis te vervolgen. Daar was hier dan, buiten de stad Jeruzalem, aan den voet van den Olijfberg zulk een hof of olie-perserij, genaamd Gethsemane, die daar waarschijnlijk zal gelegen hebben, onder meer andere diergelijke hoven of buitenplaatsen, die aan Joden van middelen te Jeruzalem toebehoorden; want volgens hetgene ons de Joodsche meesters hebben aangeteekend, vermogten de Joden geene hoven te bouwen of aan te leggen in de stad Jeruzalem zelve, om de stank der kruiden, die weg gesmeten wierden, en de mist, daar de aarde mede moest worden vet gemaakt; waarom zij hunne hoven en tuinen dan buiten de stad rondom op het land hadden, en waarschijnlijk in menigte hier, omtrent den Olijfberg; dewijl die streek daar zeer lustig en aangenaam was, wegens de menigvuldige olijf- en palm boomen, die daar wiesden, en zoo wel in den winter als in den zomer groen stonden. Daar lag deze hof Gethsemane hier nu ook; en in dien hof, schrijft Mattheus hier nu, dat de Heere Jezus met Zijne discipelen *ging*. Iemand dit zoo lezende, zal hier mogelijk bij zich zelve denken: wel! hoe kwam de Heiland hier in den nacht met Zijne discipelen in dezen hof? Stond die dan zoo dag en nacht voor alle man open? Wat zal ik u daar veel op antwoorden Toehoorders! de dingen zijn, zoo als gij weet, honderden van jaren voor onzen tijd gebeurd; en de H. Geest heeft ons maar alleen in het kort het voornaamste aangeteekend. Een weinig licht zouden wij u hier omtrent evenwel nog kunnen geven, uit het gene wij vinden aangeteekend Joh.

XVIII: 2, daar Johannes schrijft, dat de Heere Jezus met Zijne discipelen in dezen hof Gethsemane is vergaderd geweest. Hier uit blijkt, dat dit Gethsemane de gewone vertrekplaats van den Heiland geweest is, daar Hij dikwijls met Zijne discipelen gewoon was naar toe te gaan, om daar in eenzaamheid met hen te zijn, en van de dingen van Zijn Koninkrijk te spreken. Waarschijnlijk ging Hij gemeenlijk in dien hof, als Hij tegen den avond uitging, alleen naar den Olijfberg om te bidden, gelijk wij zulks meermalen van hem aangeteekend vinden. Nu is het wel geloofelijk, dat de Heer of eigenaar van dezen hof een vriend van den Heere Jezus geweest is, die eene bijzondere liefde en hoogachting voor Hem zal gehad hebben, gelijk er van dezulken onder de voorname Joden meer waren, als: de raadsheeren Nicodemus en Jozef van Arimathea; en dat de Heer en eigenaar van dit Gethsemane nu om die reden aan den Heere Jezus den vrijen ingang en het gebruik van dezen zijnen hof, altijd en te allen tijde als het Hem behaagde, zal hebben vergund en toegestaan. Dit zeg ik, is wel geloofelijk; doch wat er eigenlijk van zij kunnen wij met geene volkomene zekerheid zeggen. Het zal ook weinig tot de zaak doen; wij vergenoegen ons met te weten, dat de Zaligmaker hier in den nacht met Zijne discipelen indezen hof ging, om aldaar Zijn allersmartelijkst lijden te beginnen; en niet zonder reden verkoos Hij daartoe liever een hof dan eene andere plaats. In een hof immers was het, daar de zonde van onzer aller stamvader Adam het eerst bedreven wierd. In den lusthof Eden schond en overtrad hij het verbond van God; waarom hij uit dien aangenamen lust-hof dan ook voor eeuwig gedreven wierd. Nu komt en verschijnt de Heere Jezus hier, om door Zijn lijden, die zonde en overtreding van Adam voor de geloovigen weg te nemen; om de geschonden wet en het verbond van God weder te herstellen; en zoo die bedrevene zonde weder te verzoenen. Waar kon zulks dan nu ook wederom beter geschieden, dan in een' hof? Hij ging dan met Zijne discipelen hier

des nachts in dezen hof, daar Hij gewoon was dikwijls zich met hen in te begeven. En voor in den hof gegaan zijnde, schrijft Mattheus, dat Hij *tot de discipelen zeide: zit hier neder* enz. Het bevel, dat de Heiland hier gaf aan de discipelen bestond daarin, dat zij hier voor in den hof Gethsemane moesten blijven *zitten tot dat Hij henen ging en aldaar zou gebeden hebben*. Niemand neme dat *zitten* hier naar den letter op, even als had de Heiland hiermede den discipelen juist bepaaldelijk willen bevelen, dat zij op den grond zouden gaan nederzitten; neen! maar *zitten* beteekent hier eigenlijk in het gemeen *blijven, vertoeven, zich ophouden, wachten* enz. In dien zin wordt het in Gods woord meermalen genomen, als Lukas XXIV: 45 daar de Zaligmaker gereed staande om ten hemel te varen, tot Zijne discipelen zeide, volgens de kracht van den Griekschen grondtekst; *maar zit gij in de stad Jeruzalem, tot dat gij zult aangedaan zijn met de kracht uit de hoogte*. Dat is, gelijk de onzen het zeer wel vertaald hebben, *blijft gij in de stad* enz. Zoo hier nu ook. De Heere JESUS tot Zijne discipelen zeggende *zit hier neder*, wil hun daarmede niet anders bevelen, als dat zij niet verder in den hof zouden gaan; maar daar in die plaats, daar zij nu waren zouden blijven vertoeven en wachten, en dat zoo lang, tot dat Hij *zou henen gaan en aldaar gebeden hebben*. De Heere JESUS wilde *henengaan*, namelijk, wat van de discipelen af, wat dieper den hof in; en dat met een zeer godvruchtig oogmerk; namelijk, *om te bidden*. Meermalen lezen wij van den Zaligmaker, dat Hij in de dagen van Zijn vleesch heeft gebeden; en wel zoo, dat Hij om zulks te doen de eenzaamheid zocht, gaande tegen den avond naar den Olijfberg of naar eene andere plaats uit, om Zijn gebed daar in stilte en van alle gezelschap afgetrokken uit te storten. Hierom heeft Hij ook dit bevel nagelaten, Mattheus VI: vs. 6, dat men als men had, *moest gaan in zijne binnenkamer, de deur toesluiten en aldaar den Hemelschen Vader in het verborgen bidden*. Het is eigen aan het gebed Aandachtigen!

dat het wordt gedaan in eenzaamheid en stilte; want dewijl daartoe wel voornamelijk eene afgetrokken aandacht verëischt wordt en eene stille alleenspraak met den Heere, zoo is er voor een godvruchtig bidder niet voordeelijker, dan dat hij alleen bij zich zelve is, en niemand bij of omtrent zich heeft, die hem zijne gedachten kan aftrekken of in zijne stille worsteling en alleenspraak met den Heere storen en verhinderen. Hierom vinden wij in de Heilige Schriften meermalen, dat het der heiligen gewoonte was, als zij den Heere met ernst wilden bidden, dat zij zich van het gezelschap afzonderden en naar stille en eenzame plaatsen uitgingen. Zoo lezen wij van den aartsvader Izaäk, Gen. XXIV: 63: *dat hij tegen het naken, of vallen van den avond was uitgegaan naar het veld om te bidden.* Op die zelfde wijze deed de Heere Jezus hier in den Hof Gethsemane nu ook; hij nam voor, nog in dezen laatsten nacht van zijn leven te gaan bidden, en wilde daarom al de discipelen niet met zich hebben, opdat zij Zijne aandacht niet zouden storen en Hem in den ernst van Zijne vurige smeekingen hinderen; maar ging maar alleen met drie van hen vergezeld, zoo als wij nog zien zullen, dieper en verder den hof in. Iemand zal mogelijk gaarne willen weten, waarom de Heere Jezus hier heeft gaan bidden; en wat Hij van Zijnen hemelschen Vader eigenlijk in den gebede wilde verzoeken? Dat is ons van den Evangelist wel niet uitdrukkelijk aangeteekend; maar wij kunnen het nogtans uit aanmerking van de gelegenheid des tijds, gemakkelijk nagaan. Des Heilands ure, om voor den uitverkoren zondaar te gaan lijden was nu gekomen; de tijd, om Zijnen bloedigen Borg-strijd te beginnen was nu daar; en dus heeft Hij Zijnen Hemelschen Vader dan nu buiten twijfel op de vurigste wijze gebeden, voor den voorspoedigen en gelukkigen voortgang van het aanstaande werk der verlossing, dat Hij Hem, Zijnen Zoon, in dat werk nu, voor zoo verre het kon geschieden, in overeenkomst met Zijne deugden van heiligheid en rechtvaardigheid, krachtig wilde bijstaan en ondersteunen, en

Zijn menschelijk lijden met eenen voorspoedigen uitgang wilde bekroonen; dat Hij in dat lijden, als alleen geschiedende tot zaligheid en verlossing van den uitverkoren zondaar, genoeg en welbehagen wilde nemen enz. Ziet! deze en meer diergelijke dingen, die thans ter zake dienden, nam de Heere JESUS hier nu voor, in een ernstig zielsgebed van Zijnen hemelschen Vader te gaan smeeken. Op welke smeekingen de Apostel Paulus het oog heeft, Hebr. V: 7, daar hij van den Heere CHRISTUS zegt, dat Hij *in de dagen van Zijn vleesch, gebeden en smeekingen tot dengenen, die Hem uit den dood kon verlossen; met sterke roepingen en tranen geofferd heeft; en dat Hij ook uit de vreeze is verhoord geworden.* Zoo een ernstig en vurig gebed dan nu, nog voor het laatst, nu de ure Zijner benaauwheid daar was voor den troon van Zijnen Hemelschen Vader willende gaan uitstorten, verkoos Hij daartoe de stille eenzaamheid; en beval daarom aan het meerder getal van Zijne discipelen, dat zij hier voor in den Hof zoo lang zouden blijven en Hem aldaar wachten, tot dat Hij gebeden hebbende, zoude wederom gekomen zijn. Maar wat moesten de discipelen ondertusschen doen? Waarmede moesten zij dien tijd, dat JESUS had doorbrengen? Daaromtrent geeft Hij hun hier ook Zijn bevel, zeggende tot hen, volgens de aanteekening van Lukas, Kap. XXII: 40, *bidt! op dat gij in geen verzoeking valt.* De Heiland vermaant hier Zijnen discipelen, die Hij eerst belast had alhier voor in den Hof te blijven, en Hem aldaar tot na Zijn gebed te wachten, dat zij ondertusschen met malkanderen ook niet moesten stil zitten; maar gezamenlijk zich begeven in het gebed, bidde de hnnnen Hemelschen Vader, dat Hij hen toch nu wilde bewaren, op dat zij in geene verzoeking kwamen of vielen. Daarvan liepen zij thans allen te zamen het grootste gevaar; zij waren allen in de ure der verzoeking; de Satan had hen allen, zoo als wij de laatste reize beschouwd hebben, opgeëischt en zeer begeerd, om hen gezamenlijk te schudden en te ziften als

de tarwe; hij ging nu rondom hen als een brieschende leeuw. Zij stonden zich nu aanstonds wegens de dingen, die zij aan den Heere Jezus zouden zien gebeuren, aan Hem te stooten en te ergeren en Hem te verlaten in de handen Zijner vijanden. De Herder stond nu geslagen, en zij, die de schapen Zijner kudde waren, gelijkelijk van Hem afgescheurd en verstrooid te worden. Ziet! zoo een zware tijd der verzoeking was hier nu voor de discipelen op handen; zoo spande de Satan hier nu zijne listige strikken en netten, om hen daar in te vangen. Wat dunkt u? was het dan nu voor 's Heilands discipelen geen tijd, om zich in ernstige smeekingen en gebeden tot God den Heere te wenden, en Hem om Zijne bewaring en om de genade en bijstand van Zijnen Heiligen Geest ijverig aan te roepen? Immers, dat had de Heiland hun zelfs te voren bevolen en geleerd in Zijn allervolmaakste gebed, daar Hij wil, dat zij onder anderen hunnen Hemelschen Vader ook zullen bidden: *leid ons niet in verzoeking* enz. In tijden van aanstaande verzoeking is het gebed voor een kind van God immers het eerste plecht-anker der behoudenis? Wat kan hij dan beter en anders doen, dan den Heere vuriglijk te smeeke, dat Hij hem in de aanstaande verzoeking, waarin Hij besloten heeft hem te leiden, genadiglijk wil bijstaan, ondersteunen en bewaren, ten einde hij door die verzoeking niet geheel overwonnen worde, maar in zijn geloof mag staande blijven? Te regt dan vermaant de Heere Jezus hier dan nu Zijne discipelen ook, dat zij in deze ure van gevaar en verzoeking, hunnen toevlugt zouden nemen tot ernstige gebeden en smeekingen, als het allerbeste en veiligste middel tot behoudenis hunner zielen, en dat zij zoo al biddende daar ter plaatse zouden blijven wachten, tot dat zij Hem van het gebed zouden zien wederkomen. Die bestelling dan nu onder de discipelen dus gemaakt hebbende, wat doet de Heiland verder? *Hij nam met zich*, schrijft Mattheus: *Petrus, en de twee zonen van Zebedeus*. Wie die twee zonen van Zebedeus waren, noemt Markus ons, schrijvende,

dat de Heiland met zich nam uit de discipelen, *Petrus*, *Jakobus*, en *Johannes*. Jakobus en Johannes waren de twee zonen van Zebedeüs en dus gebroeders, van welke wij menigmaal in de schriften van het N. T. vinden gewag gemaakt. Deze drie discipelen, *Petrus*, *Jakobus* en *Johannes*, nam de Heere Jezus hier dan nu met zich, wanneer Hij den Hof verder in ging, om Zijnen Hemelschen Vader te gaan bidden, en Zijn angstig lijden te beginnen, hun buiten twijfel bevelende, dat zij Hem, daar Hij henen ging, zonden volgen; terwijl de acht anderen, vooraan in den hof moesten blijven wachten. Buiten twijfel zult gij begeerig zijn Aandachtigen! om de reden te weten, waarom de Zaligmaker hier niet liever geheel alleen gegaan is in den Hof om te bidden en te lijden; waarom Hij hier juist drie van Zijne discipelen met zich nam? Doch dat is ligt te beantwoorden. Zulks heeft Hij buiten twijfel gedaan, opdat zij van dit Zijn lijden en zwaren ziele-strijd zouden kunnen getuigenis dragen; daar lag den Heiland aan gelegen, dat dit Zijn smartelijk lijden in Gethsemane openbaar wierd; dat het opentlijk wierd beschreven; en daarom was het noodig, dat Hij hier een genoegzaam getal van geloofwaardige getuigen met zich nam, die, hetgene zij gezien en gehoord hadden, zouden kunnen verhalen en openbaar maken. Maar waarom nu zal iemand zeggen, tot dat einde juist deze drie discipelen meer, dan de anderen met zich genomen? Die redenen hebben ons de heilige schrijvers niet aangeteekend; maar evenwel valt het niet zeer moeilijk daarna te gissen. (1) Zal Jezus Petrus, Jakobus en Johannes hier met zich genomen hebben, om dat zij de voornaamste waren van de Apostelen, die alle drie met hunne heilige schiften de kerk opgebouwd en gesticht hebben; en die de Heiland daarom ook gemeenlijk pleeg te gebruiken in Zijne gewigtigste en geheimzinnigste handelingen; weshalve de oud-vader Clemens de Alexandriner, deze drie Apostelen dan noemt: *de verkorenen onder de verkorenen*. (2) Om dat deze drie Apostelen ook gezam-

mentlijk de aanschouwers waren geweest van 's Heilands heerlijkheid op den berg, daar wij van lezen Mattheus XVII: 1. Wat was er nu gevoegelijker, dan dat zij hier nu ook wederom aanschouwers wierden van 's Heilands allerdiepste vernedering en van Zijn allersmartelijkst en angstigst lijden? (3) Aanbelangende de twee zonen van Zebedeüs, Jakobus en Johannes, kan hier ook mogelijk nog eene bijzondere reden toe geweest zijn. Wij lezen van hen Mattheus XX: 22, dat, wanneer de Heiland hun eens vraagde of zij dien beker wel zouden kunnen drinken, dien Hij, als des zondaars Borg en Verlosser drinken moest; zij daarop zeer stout en roekeloos hadden geantwoord van ja, dat zij zulks konden doen. Nu was de tijd daar, dat de Heere Jezus dien bitteren Borg-kelk moest drinken; en daarom heeft Hij hier nu mogelijk Jakobus en Johannes met zich genomen, om hen te doen zien, dat zij zulke mannen niet waren als zij zich verbeeld hadden; dat zij Zijnen beker onmogelijk konden drinken. Ziet! om deze en mogelijk ook nog andere redenen, nam Jezus hier nu bepaaldelijk deze drie discipelen met zich; terwijl Hij de overigen belastte voor in den Hof te blijven bidden, en aldaar Zijne wederkomst af te wachten. Wat gebeurde er nu verder? Onze Evangelist verhaalt, dat de Heiland Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich genomen hebbende, *begon droevig en zeer beangst te worden.*

Tot nog toe hebben wij ons maar alleen opgehouden met de beschouwing van de voorbereidselen tot 's Heilands allersmartelijkst lijden; maar nu gaan wij tot dat lijden zelve over. Jezus was nu alleen met Zijne drie discipelen hier des nachts verder in den Hof Gethsemane voortgewandeld; en nu uit het gezigt en het gehoor van Zijne andere discipelen gekomen zijnde, begon Hij zoo aanstonds Zijn bitter en droevig lijden voor den uitverkoren zondaar aan te vangen. Mattheus schrijft, *dat Hij begon droevig en enz.* Hier ontstaat nu in onzen Zaligmaker eene zeer groote en geweldige verandering. Tot aan deze tegen-

woordige ure toe, was Hij wel getroost en gemoedigd geweest, Hij had nog zoo even te voren met Zijne discipelen gansch vrolijk, den blijden Paasch-lofzang gezongen; Hij was wel gemoedigd met hen uit Jeruzalem gegaan, niet-tegenstaande Hij alles wat Hem nakende was wel wist; maar nu, zoo gaauw Hij zich met Zijne drie discipelen van de anderen afgezonderd, en zich maar binnen in den hof begeven had, begon Hij van stonden aan *droevig te worden*. Het Grieksche woord hier, door *droevig worden* overgezet, beteekent eigenlijk, met eene inwendige, smartelijke droefheid in de ziele aangedaan en bevangen te worden; ontstaande die droefheid uit iets kwaads en onaangenaams, dat iemand ontmoet; want alle droefheid is in het gemeen niets anders, dan eene ontroering van den geest of de ziele, over eenig onaangenaam kwaad, dat zij begrijpt, haar nakende te zijn of reeds dadelijk te drukken. Doch inzonderheid geeft het Grieksche woord, in dien zin en zamenvoeging, als het hier voorkomt te kennen, eene zeer zware en hevige droefheid; eene droefheid, die als in den hoogsten trap gerezen is, en waardoor de ziel bijkans geheel ter nedergedrukt wordt, zonder van angst en benaauwdheid te weten waar zij zich wenden of keeren zal. Zulk eene allerhevigste droefheid nu, beving den Heere Jezus hier op dit oogenblik; ook Hij *wierd droevig*, inwendig namelijk in Zijne ziele, op eene onbedenklijke wijze. Zijn geest, die tot nog toe welgemoedigd was geweest, werd hier in dezen hof nu met eene geweldige droefheid aangedaan en overvallen; zoodanig, dat hij bijkans geheel, gelijk als ter nedergeslagen wierd, en van alle kanten geraakte in de alleruiterste smart en benaauwdheid. Om dit wel te begrijpen, moeten wij het verder aangeteekende van de Evangelisten, hier ook tere stond bijvoegen. Markus schrijft, dat de Heere Jezus hier begon *verbaasd en zeer beangst te worden*. Hij werd hier dan niet slechts zoo boven mate droevig: maar ook *verbaasd*. Het woord in den grond-tekst, beteekent eigenlijk, in den hoogsten graad verschrikt en ontsteld te

worden tot beroerte toe, zoo dat al de ledematen van het ligchaam door de ontsteltenis, bewogen en geschud, en het bloed en de andere levensgeesten op het hevigste geroerd worden, waardoor het gansche ligchaam op eene buitengewone wijze trilt, en als het blad van een' boom beeft. En dus geeft het dan te kennen, de aller hevigste schrik en ontsteltenis, die iemand kan overkomen, zoo dat hij er gelijk als van beroerd wordt. Zoo eene ontsteltenis overviel hier te dezer tijd den Heiland, hier in den hof nu ook; Hij wierd verbaasd en verschrikt, inwendig in de ziel, op eene onbedenkelijke en onuitsprekelijke wijze; zoodanig, dat Zijn ligchaam gelijk als beroerd wierd; en al Zijne ledematen, vreesselijk schudden en beefden. Nog wordt er, en bij Mattheus en bij Markus, een derde woord bijgevoegd, te weten, dat de Heere Jezus hier niet alleen dus droevig en hevig verbaasd, maar ook *zeer beangst* wierd. Dit Grieksche woord is al wederom van eene bijzondere kracht en nadruk, en beteekent eigenlijk boven mate ongerust, banaauwd, verlegen en beangst te worden; zoo dat iemand niet weet, waar henen hij zich zelve wenden of keeren zal; in het gemoed de allergrootste angst en benaauwdheid te hebben, die er zijn kan, zoo dat hemel en aarde, en alles iemand te bang en te naauw valt. Zoo een onuitsprekelijke angst en benaauwdheid was hier nu ook al mede gepaard met 's Heilands overgrootste droefheid, schrik en vreeze, waar mede Zijne ziel te dezer tijd wierd overvallen. Als ik de zaken wel inzie en overweeg. Aandachtigen! dan bevind ik, dat de Evangelisten hier de allerkrachtigste woorden, die zij vinden konden hebben uitgezocht, om ons eenigermate een' indruk te geven van de allernaarste smart, daar de Heiland te dier tijd in was, die met geene woorden regt konde worden omschreven; en daarom onze tong is hier ook niet magtig, u dit stuk in deszelfs regte waardij voor te stellen of af te malen. Geen menschen geest kan zich dien naren toestand naar waarde verbeelden, in welke Gods Zoon hier in Gethsemane geweest is. O! die droefheid,

die schrik en verbaasdheid, die benaauwdheid en angst, waarin Hij hier naar de ziele was, is voor geen mensch om uit te spreken of te begrijpen; die ging alles, wat naar, bedroefd en ijsselijk voor een' mensch is, zeer verre te boven. De Heere was te voren wel eens meer benaauwd en bedroefd geweest, en had zelfs wel tranen gestort en geweend; maar evenwel, dat geleeke naar dezen angst en droefheid niet; die ging alles, wat Hij tot nog toe geleden had, hemelver te boven. Nooit is er eene droefheid, angst en ontsteltenis als deze, die de Heiland hier in Gethsemane leed, in de wereld meer geweest. Gij kunt het afnemen Aandachtigen! uit hetgene Lukase van aanteekeent Kap. XXII: vs. 44, daar hij schrijft, dat *het* *sweet* van den Heiland, hier in den hof in deze Zijne benaauwdheid *wierd, gelijk groote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen*, waarvan wij in de volgende reize zullen moeten spreken. Zoo dan, een ieder onzer verbeelde zich hier van de droefheid, verbaasdheid en angst van den Heere JESUS, het allernaarste en ijsselijkste, dat hij magtig is te bedenken; en hij zal er nogtans onëindig ver in te kort schieten. Hij wierd dan, terwijl Hij hier des nachts met Zijne drie discipelen, zich alleen in het binnenste van den hof begeven had, inwendig droevig, verbaasd en zeer beangst. Doch hield de Heere JESUS zich hier in deze Zijne smartelijke droefheid, angst en benaauwdheid geheel stil, zonder er voor de discipelen, die Hij met zich genomen had, iets aan te openbaren of van te laten blijken? Neen! de angst en benaauwdheid Zijner ziele was te groot. De droefheid van Zijn gemoed was te geweldig, om die te kunnen verbergen; integendeel, Hij moest die gelijk als uitschreeuwen! want zoo schrijft Mattheus dat Hij zeide tot Zijne discipelen: *Mijne ziele is geheel bedroefd tot der dood toe* enz. Ieder woord, dat de beëngste Heiland hier gebruikt, is even krachtig, om de allernaarste en hevigste smart, angst en droefheid des geestes te kennen te geven. Hij spreekt van Zijne *ziel*, het edelste deel van Zijne menschheid, die

ook gelijk met ons, bestond uit verstand en wil. Van Zijne edelste deel nu, deze Zijne ziele of geest, getuigt Hij hier, dat dezelve *bedroefd* was en wel *geheel tot der dood toe*. Als ik hier wederom den Griekschen grondtekst inzie, dan bevind ik, dat de Heiland hier wel wederom hetzelfde woord van de onzen, door *bedroefd* of *droevig* overget gebruikt, dat Mattheus te voren reeds gebruikt heeft; maar dat Hij er echter hier nog een voorzetsel vooraan voegt, hetgeen de beteekenis van dat woord, nog veel breeder en krachtiger maakt; waarom het onze overzetters, dan niet slechts door *bedroefd* vertalen; maar door *geheel bedroefd*. Eigentlich beteekent het: rondom en van alle kanten bedroefd; door en door bedroefd; en dus wil de Heiland hier dan mede te kennen geven aan Zijne discipelen, dat Zijne ziel als nu, geheel en al en rondom, door en door bedroefd was; dat, waar Hij zich wendde of keerde, Hij niet anders dan enkel droefheid en bittere smart in Zijne ziele gewaar wierd. Men is wel eens bedroefd en verlegen; maar daar is altijd nog al wederom iets bij, daar de ziel eenigermate troost en verkwikking in vindt; waardoor de droefheid, dan weder eenigzins gematigd wordt; doch hier getuigt de Heiland, dat Zijne ziel van rondomme en van alle kanten bedroefd was; dat er geen vonkje troost of verkwikking in Zijn gemoed gevonden wierd; dat alles ten eenemaal en geheel met de bitterste droefheid was vervuld en overstelpt; en Hij dringt het stuk nog sterker aan, en stelt deze zware en algemeene droefheid en verlegenheid Zijner ziele nog krachtiger voor, met er nog verder bij te voegen, dat Hij geheel bedroefd was, *tot der dood toe*. Het is bekend Aandachtigen! dat de spreekwijs van bedroefd te zijn, *tot der dood toe*, eigenlijk eene omschrijving is, van de allerzwaarste en grootste droefheid, die er is of zijn kan. Dit komt daarvan daan, omdat de dood en het sterven geacht wordt voor het allerbenaauwdste en verschrikkelijkste, dat er zijn kan. Alle benaauwdheid, schrik en angst is nog ligt; maar die van den dood, wordt gehouden en gerekend voor

de allernaarste en vreesselijkste; in zoo verre, dat zij den mensch doen sidderen en beven. Daar van daan nu is het, dat, om eenige droefheid, angst, vreeze of benaauwdheid op het allernadrukkelijkste en krachtigste af te malen, men gewoon is, die bij de droefheid, angst en benaauwdheid van den dood of het sterven te vergelijken. Zoo lezen wij van Simson, dat *Zijne ziel verdrietig werd, tot stervens toe*. Rig. XVI: 16. En zoo spreekt men door de bank! onder ons ook; willende de grootheid van iemands droefheid, angst of benaauwdheid uitdrukken, is er niets gemeener, dan van zoo eenen te zeggen, dat hij doodelijk benaauwd is, enz. Op zulk eene wijze spreekt de Heiland hier tot Zijne discipelen nu ook, zeggende: *Mijne ziele is geheel bedroefd tot der dood toe*. Waarmede Hij dan niets anders wil te kennen geven, als dat Hij van alle kanten en van rondomme, boven mate zeer bedroefd was; dat Zijne ziel in Hem, gelijk als van droefheid en benaauwdheid, wegsmolt en bezweek; dat Hem het leven bitter viel; dat doods-benaauwdheden van alle kanten Hem nu omringden, zoo dat Hij niet wist, waar Hij van droefheid, angst en verlegenheid zich wenden of keeren zou. Het is dan, als of Hij zeide: O! mijne geliefde discipelen! Daar is thans geene smart onder de zonne, als de Mijne! ach! Ik ben bedroefd, benaauwd; beangst en verlegen tot ter dood toe; ik weet niet, waar Ik kruipen zal! Mijne ziele bezwijkt bijkans van doodelijke droefheid! o! hebt toch medelijden met Mij, uwen beminden Heiland en Zaligmaker! want Ik ben nu in de ure mijner benaauwdheid; *Mijne ziele is geheel bedroefd tot der dood toe*. Ondertusschen merkt hier wel aan, mijne Vrienden! dat dit lijden, en deze droefheid en benaauwdheid, zonderling gedragen en getorcht wierd van 's Heilands ziele, het edelste deel Zijner menschheid. Zijn ligchaam aanbelangende, dat leed hier, tot nog toe, geene gevoelige smarten; dat wierd van de vijanden nog niet gemarteld of mishandeld; de Heere JESUS leed hier thans voornamelijk in Zijne ziele; de ziel wierd hier op de ge-

voeligste wijne gedrukt; Zijn geest onderging hier de alerswaarste smarten, die er zijn kunnen. En waarlijk! dit lijden, dat Hij hier dus in Zijne ziele leed, mag ook wel met regt de ziel van al zijn lijden en smarten gerekend worden. Hoe gevoelige pijnen ook iemand in en aan zijn ligchaam kan lijden, zoo zijn die van den geest of de ziel, nogtans veel grooter. O! daar is niets, dat in gewigt en zwaarte tegen de doodelijke angst, droefheid en benaauwdheid, van het gemoed kan opwegen! De ziels-smarten drukken den mensch het allerhevigste, en zoo mag hier dit benaauwde ziels-lijden van den Heere Jezus, dan ook wel billijk voor het voornaamste en zwaarste deel van Zijn lijden gehouden worden, hetgeen Hij daarom noodzakelijk moest ondergaan, om dat de zonden der uitverkorenen, voor welke Hij hier nu leed, wel voornamelijk in de ziel begaan waren en dienvolgens ook bijzonderlijk in de ziel van den Borg moesten gestraft worden. Maar iemand zal mogelijk zeggen: ik heb tot nog toe niets gehoord van de reden, waarom de Heere Jezus hier zoo doodelijk benaauwd en bedroefd was; en wat Hem hier zoo onbegrijpelijk beängst, verschrikt en verlegen maakte? Wel, hier waren immers tot nog toe geene vijanden, die Hem niterlijk het minste leed deden; waarvoor was Hij hier dan zoo vreesselijk benaauwd en verlegen? Dat zullen wij u wel gaauw zeggen Geliefden! Des Heilands zwaar en bitter Borg-lijden, dat Hij in den eeuwigen Vrede-Raad op zich genomen had voor den uitverkoren zondaar te ondergaan, overviel hem hier nu; de ure van dit lijden was hier nu gekomen; nu eischte de Vader van Hem, dat Hij, achtervolgens Zijn gegeven woord, Zijne ziele zou stellen tot een schuld-offer, om daarmede de vaten der barmhartigheid, ik meen al de uitverkorene geloovigen, van de eeuwige rampzaligheid vrij te koopen en te verlossen; en daarom zonder verder uitstel, moest Hij het rantsoen en den prijs zijner ziele, nu van stonden aan aanvangen te betalen, en dewijl dat rantsoen bestond in een oneindig zwaar lijden; zoo

was het, dat de Heiland zulks hier nu beginnende aan te vangen, daardoor geraakte in eene onuitsprekelijke droefheid, angst, schrik en benaauwdheid. Al wat naar en vreesselijk kan hedacht worden, kwam Hem hier nu voor oogen. Ik wil niet eens spreken van al die smarten; en dat benaauwd en pijnlijk sterven aan het hout des kruises, dat Hij nu in weinige uren wachtende was, en waarover Zijne ziel noodzakelijk, op het allergevoeligste moest be-droefd, benaauwd en beëngst worden. Neen, daar was hier wel wat anders, mijne Vrienden! de geheele last van Gods onëindige toorn tegen de zonden der uitverkorenen, van alle eeuwen ontstoken, wierd Hem hier nu op de schouderen gelegd. God de Vader deed nu al hunne ongerechtigheden op Hem aanloopen, en daarom verbergde Hij hier nu geheel van Hem Zijn aangezicht, en zond op Hem uit al de bliksemende pijlen van Zijne oordeelen; al de tijdelijke en eeuwige straffen, die de zondaar verdiend had; Hij was hier voor Hem, Zijnen Zoon, nu als een verteerend vuur; als een wreker, ja een zeer grimmige wreker; een God, die alle dagen toornt; Hij ontmoette Hem als een ten hoogsten vergramd en vertoornd Regter, tegen Hem brullende in Zijne hevige verbolgenheid als een leeuw. Kortom, de Vader zocht hier nu in Hem al de zonden te huis, die de uitverkorenen bedreven hadden; Hij strafte Hem daar nu voor, zonder de allerminste versooning. Als Borg, had de Heere jesus al die zonden te gelijk met derzelver straffen op zich genomen; en daarom, de Vader strafte Hem hier dan nu ook zoo zwaar, en op diezelfde wijze, als Hij anders al de uitverkoren zondaren tijdelijk en eeuwig naar den eisch van Zijne wet, verplicht was te moeten straffen. De Heere jesus leed hier dan geene ligte, maar zelfs helsche angsten en benaauwdheden, hoedanigen de verdoemden in de helle eeuwig zullen moeten lijden. Daar kwam bij de allerhevigste strijd, die den Heiland hier thans moest voeren met den satan, de oude slang. Al de helsche magten, wet, dood en verdoemenis, kwamen hier gelijkelijk met

een zeer groot geweld, nu al mede op Hem aanvallen. De duivel had er grootelijks zijn belang bij, dat Gods Zoon, onder den last van dit Zijn Borg-lijden bezweek en daarin bleef steken, zonder zich van Gods toorn, den vloek van de wet en de straffe der verdoemenis te kunnen redden en verlossen; want dan hadden de uitverkorenen ook voor eeuwig onverlost in des Satans magt en heerschappij moeten blijven liggen; en daarom spande deze sterk gewapende Vorst des duisternis, dan nu op dit oogenblik ook al zijne krachten in, en viel met al zijne helsche magten op den Heiland, des uitverkoren zondaars Borg aan, om Hem ware het mogelijk, geheel te onder te brengen en voor eeuwig in zijne magt te houden. En zoo stond de Heere JESUS hier dan moeder alleen, aan den eenen kant tegen Zijns Vaders geweldigen toorn, en aan den anderen kant tegen den duivel, de wet, verdoemenis, en al de helsche magten. Wat dunkt u, mijne Vrienden! kunt gij nu niet wel begrijpen en nagaan, hoe het zijn kon, dat de Heiland hier des nachts in den Hof zoo onbedenklijk zwaar bedroefd, verbaasd, beangst, verlegen en benaauwd was? Voorzeker ja! wij sterfelijke menschen zijn niet magtig, met ons eindig verstand dit alles te kunnen nagaan, of op het duizendste gedeelte nu regt te begrijpen; het is ons onmogelijk met onze bepaalde en eindige denkbeelden, dit onbepaalde en oneindige lijden van den Zone Gods te kunnen omvatten of begrijpen. Billijk dan, roept de Zaligmaker hier uit, en klaagt aan Zijne discipelen, dat Zijne ziele hier nu *geheel bedroefd is* enz. En Hij voegt er deze nadrukkelijke en ernstige vermaning bij, *blijft hier, en waakt met mij!* De Heere JESUS wil, dat deze Zijne drie discipelen, hier in deze Zijne ure van doodelijke droefheid, angst en benaauwdheid, bij Hem zouden *blijven en waken*. Zij moesten bij Hem *blijven*, dat is, hier dicht bij Hem in den hof, zonder van Hem af te gaan of Hem te verlaten. En dat niet alleen, maar zij moesten ook met hem alhier *waken*. Het was reeds middernacht wanneer deze dingen gebeurden; en dus kon het

M

ligt geschieden, dat de slaap den discipelen overviel, en dat zij dus gezamenlijk hier in den hof, zich aan den slaap overgaven, gelijk dat ook zoo gebeurd is, als uit het vervolg blijkt. Doch de Heiland wil dit niet toelaten, en verzoekt en belast hun daarom hier met nadruk, dat zij bij Hem zouden *blijven* en *waken*, niet als of Hij hen hier tot Zijne hulp en ondersteuning van nooden had; neen, in het minste niet! Zijnen beker konden zij niet drinken; Hij moest deze pers van Zijns Vaders toorn en verholgenheid geheel alleen treden; maar deze drie discipelen moesten bij Hem blijven en waken, op dat zij Zijn smartelijk lijden hier in den hof zouden zien, en daarvan getuigen kunnen dragen; want daartoe zagen wij, dat de Heiland hen hier alle drie van de anderen afgezonderd en met zich genomen had. En dus wil Hij hier dan eigenlijk zeggen: o! Mijne beminde discipelen, verlaat Mij nu toch niet in deze ure mijner doodelijke benaauwdheid, maar blijft hier nu bij Mij, en waakt toch! opdat gij zien moegt, wat een zwaar en smartelijk lijden Ik hier voor den uitverkeren zondaar als Borg onderga en draag; en gij dit naderhand aan uwe mede-discipelen, en alomte kunt verkondigen. Blijft daartoe toch alle drie hier! en waakt enz. Na dat Hij dit gesproken had, gaat Hij in Zijn zwaar en benaauwd lijden, wederom voort; want zoo vervolgt Mattheus *en een weinig voortgegaan zijnde* enz., het gene wij in de volgende reize zullen moeten beschouwen.

Ziet daar Gelliefden! dit zware en angstige lijden, dit droevige wedervaren van den Heere Jezus in den hof Gethsemane, uwen aandacht tot zoo verre toe voorgesteld. De volgende stoffe zal ons het overschot van dat benaauwde ziels-lijden vertoonen en deszelfs merkwaardige omstandigheden, waarmede dat vergezeld ging. Ondertusschen, zoo geeft hier allen te zamen nu maar kortelijk acht, op dit volgende: (1) op 's Heilands *gehoorzaamheid* aan den wil van Zijnen Hemelschen Vader, die Hij daarvan klaarlijk betoont, dat Hij van zelve hier met drie van Zijne

discipelen binnen in dien hof ging, naar de plaats van Zijn althernst en beangstigst ziels-lijden; en dat op dezelfde ure; als de Vader dat van Hem eischte, zonder in het minste te dralen of te wachten. (2) Beschouwt hier ook Zijne *onschuld*. At dat benaauwde ziels-lijden, dat Hem hier nu in Gethsemane overkwam, was immers zonder eenig voorafgaand misdrijf van onzen Heiland? Hij had immers tot aan deze tegenwoordige ure toe, niet het minste gedaan of bedreven, waarom en waardoor Hij zulk lijden zou verdiend hebben. Hij had volgens t Petr. H: 22, 23, *nooit onrecht gedaan; en daar was nimmer eenig bedrog in Zijnen mond geweest*. Het kwam Hem geheel alleen over, om dat Hij de Borg was van den uitverkoren zondaar, die diens zondars ongerechtigheden, en de straffen derzelve op zich geladen had. (3) Merk hier ook aan, het *zwaarte* gedrag van den Heere Jezus! wat gedwagt Hij zich in deze ure van Zijne doodelijke benaauwdheid, niet zeer geschikt, zedig en bedaard. Hij ondergaat immers dit Zijn angstig ziels-lijden zonder eenige teekenen van ongenoege, wederstand of tegenspraak te toonen. Het eenige dat Hij doet is, dat Hij maar zucht en kermt, over de zwaarte van Zijn lijden, zeggende: *dat Zijne ziele geheel bedroefd was enz.*; op dat de discipelen daarvan zouden kennis hebben; maar anders, Hij wönt in alle deelen, dat Hij zich zelven zeer wel bezat, door een gedeelte van de Zijnen niet zich te nemen; en de anderen vooraan in den hof te plaatsen, en hun deze heilzame vermaning te geven, dat zij gezamenlijk den Heere hunnen God zouden bidden, op dat zij in geene verzoekingén vielen, die hier voor hen nu zoo menigvuldig waren; woonende daarmede, dat Hij zelfs op het laatste van Zijn leven, nog als een getrouw Herder Zijne schapen bijeen hield en voor hun welzijn en behoudenis waakte en zorgde. (4) Doch wel voornamelijk, beschouwt een ieder onder hier de *zwaarte van 's Heilands lijden*. Nooit immers hebben wij een zwaardr en benaauwder ziels-lijden als dit, dat de Heere Jezus hier, in Gethsemane leed, ge-

zien of gehoord. O! deze droefheid, angst, schrik en benaauwdheid ging alles, wat naar en ijsselijk is, zeer verre te boven. De Heiland mógt hier wel klagende uitroepen, uit Klaagl. I: 12 *en gaat het u niet aan, gij allen, die over den weg gaat? schouwt het aan en ziet! of daar eene smart zij, gelijk als mijne smart, die mij aangedaan is, daar mede de Heere mij bedroefd heeft, ten dage der hittigheid Zijns toorns.* (5) Eindelijk, let hier ook allen te zamen op de nette samenstemming en overeenkomst van dit zware ziele-lijden van den Heere JESUS met de oude Godspraken der Profeten! Ik zal hier tot bevestiging voor allen, maar twee van de voornaamste plaatsen uit het profetisch woord aanhalen. De eerste is die van den dichter, Psalm XVIII, daar hij ons den Messias in het midden van dit Zijn angstig ziele-lijden, dus bitterlijk klagende invoert vs 5, 6; *banden des doods hadden mij omvangen, en beken Belials verschrkten mij; banden der helle omringden mij; strikken des doods bejegenden mij.* De andere vinden wij Psalm LXXXVIII: 14 enz. Daar die zelfde Messias ons sprekende ontmoet, en dit Zijn angstig en benaauwd ziele-lijden, op het bewegelijkste vertoonende: *Heere! waarom verstoot Gij mijne ziele, en verbergt Uw aanschijn voor mij? Ik draag uwe vernederingen; ik ben twijfelmoedig; uwe hittige toornigheden gaan over mij, uwe verschrikkingen doen mij vergaan* enz. Zoo dat uit die allen dan nu wederom klaarlijk blijkt, dat onze Heere JESUS CHRISTUS de ware Messias, Zaligmaker en Verlosser van den uitverkoren zondaar geweest is.

Wat nu ons, die hier bijeen zitten aanbelangt, zullen wij van de prediking van 's Heilands dierbaar lijden vrucht trekken voor onze zielen; wij moeten dan telkens van ieder stuk weten het noodige gebruik te maken. Hier in deze verhandelde stoffe, vind ik nu eene tweederlei leering en gebruik, waarvan de eene is voor ongelooovigen en onbekeerden; de andere voor des Heeren volk, en al-

len die reeds tot den Heere bekeerd zijn. De eersten, namelijk, alle onbekeerden, die nog door het zaligmakend geloof met den Heere JESUS niet vereenigd zijn; maar nog buiten Hem in den rampzaligen staat van hunne natuurlijke verdorvenheid leven, zien en beschouwen hier levendig voor hunne oogen, in wat ellendigen staat zij zijn, en hoe rampzalig en ongelukkig zij zullen wezen, wanneer zij op die wijze komen te sterven; want in dit benaauwde, en bovenmate angstig ziels-lijden van den Heere JESUS, zien zij op het allerlevendigst, wat eene gruwelijke straf de zonde heeft verdiend en met zich sleept. Immers, dat de Heere JESUS hier in Gethsemane leed, dat leed Hij als Borg van den uitverkoren zondaar voor hen en in hunne plaats; dat zouden zij anders eeuwig zelve hebben moeten lijden; maar nu heeft CHRISTUS hen, door Zijn lijden, daarvan voor eeuwig vrij gemaakt en verlost. Een onbekeerd zondaar heeft nu aan dit lijden van den Heere JESUS geen deel noch gemeenschap; om dat hij door het geloof met Hem niet is vereenigd; en gevolgelyk, begrijpt gij hier dan nu middag-klaar, dat er eens een dag zal komen, waarop hij even zoo zal moeten lijden als de Heiland hier deed voor de zonden van Zijn volk; alleen met dit onderscheid, dat het geen JESUS hier maar voor een' korten tijd leed, bij, onbekeerde zondaar eeuwig en eindeloos zal moeten lijden; omdat de Heere JESUS, door Zijne Goddelijke Almagt, dit lijden zonder te bezwijken, heeft kunnen ten einde toe uitdragen; hetgeen voor den onbekeerden zondaar onmogelyk is; dewijl zijne eindige krachten geenszins in staat zijn den last van Gods onëindigen toorn geheel te kunnen uitdragen. En zoo ziet een ieder natuurlijk mensch hier dan, in wat ellendigen en rampzaligen staat hij leeft. O! al die bittere droefheid, nare angst, schrik en benaauwdheid, die Gods Zoon hier in den hof in Zijne ziele leed, zult gij onbekeerden eens eeuwig in de helle moeten lijden, en dat nog duizendmaal zwaarder, naar mate uwe krachten, om dat lijden

te kunnen dragen, zwakker en minder zijn. Mogt God de Heere dit alle onbekeerde zondaars en zondresses eens met kracht op de ziel drukken; en hunne duistere oogen hier eens regt verlichten! opdat zij dezen hunnen alledroevigsten en naarsten ellenden-staat levendig ziende, daardoor uit hunnen zorgeloozen en gerusten zondenslap, eens mogten wakker worden; en met al hun vermogen werken om gemeenschap aan den Heere Jezus en Zijn lijdën te krijgen door het geloof; en op die wijze, een allernaast, eenwig lijdën te ontvlieden. Ik hoop dat God nog eens zoo goed en genadig zal zijn, van vele mijner Toehoorderen hieromtrent, inwendig in de ziel te verlichten, en door eens zalige herschepping en wedergeboorte, uit zoo zware dood en verdoemenis, daar zij nu nog onder liggen te verlossen. Althans, zoo de Heere dat niet doet mijne Vrienden! Zoo verzeker ik u, dat de meesten uwer eenwig, al die benaauwde ziels-angsten in de helle zullen moeten lijdën, die Gods Zoon hier leed in den hof Gethsemane. En daarom, een ieder drage hij tijds zorg voor zijne kostelijke ziele; opdat die in zulk een eenwig en aller rampzaligst lijdën niet kome.

Wat u aanbelangt, ware en geloovige kinderen van God! zoo vele er van de zulken, zich hier voor ons mogten bevinden; tot ulieden behoeven wij zoo niet te spreken als tot de onbekeerden. Neen! dat zelfde, wat hun is tot schrik, vreeze en benaauwdheid; dat is ulieden tot gerustheid en tot blijdschap. Want, leed de Heere Jezus hier in Gethsemane het allerbenauwdste ziels-lijdën; gij weet geloovige kinderen van God, dat Hij dat geenszins leed voor zich zelyen, maar voor uwe zonden; dat het uwe angsten, uwe benaauwdheden waren die gij verdiend hadt; gevolgelijk, dat de Heere Jezus die nu geleden habbende, gij daarvan voor eenwig bevrijd zijt, dat uwe zielen nu in die angsten en smartelijke benaauwdheden niet zullen komen. Wat scheppen uwe gemoederen daar nu niet eenen onwaardeerbaren troost uit! wat verwekt

zalks in u nu niet eene onuitsprekelijke blijdschap, vrede, gerustheid en vergenoeging, die gij immers voor al het goed van deze wereld niet zoudt willen ruilen? Ja, wat verwekt dit ook niet in u eene allerkrachtigste liefde, en varige genegenheid tot den Heere JESUS! Wat wordt Hij u, nit hoofde van dit Zijn uitgestane lijden, niet gansch en al dierbaar en beminnelijk! kinderen van God! de onbekeerde wereldlingen zullen het niet gelooven; maar komt aan! daar is wel een weg op; doet het hun klaar zien met en door uwen geheelen wandel, dat de Heere JESUS, nit hoofde van dit Zijn smartelijk Borg-lijden, u zoo boven mate aangenaam, dierbaar en beminnelijk is. En vraagt gij nu, op wat wijze gij dat best zult kunnen toonen? Wel, ik zal mij maar aan den verhandelnden tekst houden; JESUS beval Zijnen discipelen, dat zij hier in den hof in deze ure Zijner benaauwdheid, *bij Hem zouden blijven*. Wel, doet gij dat ook! blijft altijd nabij den Heere JESUS! inwendig, door met de kracht van uw geloof, altijd in Hem te blijven, als een rank in den wijnstok; en uitwendig, door u steeds aldaar te laten vinden, daar Hij met Zijnen Geest en genade tegenwoordig is. Volgt gij zoo altijd het Lam, daar het gaat Openb. XIV: vs. 4. Laat de Heere JESUS zoo gedurig zijn nabij u, in uwe gedachten, woorden en werken! Verlaat Hem ook dan niet, als gij met Hem moet gaan in vervolgingen en verdrukkingen; in lijden en benaauwdheid; maar blijft bij Hem, zoo wel in tegenspoed als in voorspoed; en weest Hem dus getrouw, zelfs tot der dood toe! Ja, maar gij moet niet slechts zoo altijd bij den Heere JESUS blijven; maar gij moet hier, met de discipelen bij Hem blijven en *waken*. Gij moet steeds waken tegen de listige verleidingen van deze booze wereld; tegen uw zondig vleesch en tegen uw argelistig hart; allen te zamen, uwe gezworen en dood-vijanden, die niet anders zoeken als u maar ongevoelig te wiegen in den slaap der zorgeloosheid; en u door dat middel dan te brengen in de eindelooze droefheid, angst en eeuwige

rampzaligheid. Vooral moet gij ook waken tegen uwen vijand, den satan, die uwe zielen toch gedurig lagen legt. Waartoe wij u dan ook met den Zaligmaker vermanen *waakt en bidt, op dat gij niet in verzoekingén komt.* De Heere make Zijn volk daartoe in alles getrouw, en voere het namaals eens uit het angstig Gethsemane van deze bedroefde wereld, over in Zijn hemelsch Lusthof, om daar eeuwig bij Hem te blijven, en te genieten die volle verzadiging van vreugde! Amen.